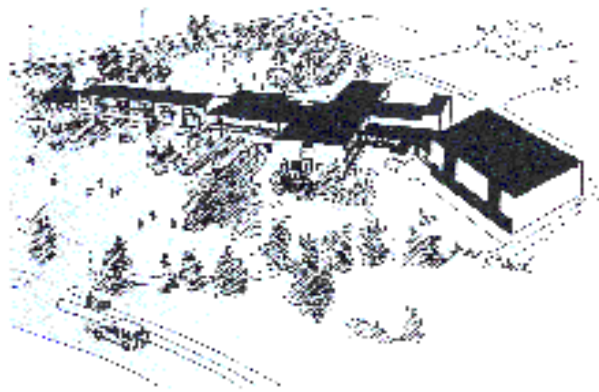

HANDLINGSPLAN MOT MOBBING

Elvetun Skole

ELVETUN SKOLE

Februar 2010

Forord av rektor

Det kan skje mange hendelser i løpet av en skoledag; både små og store. Det oppstår daglig konflikter mellom elever som de voksne på skolen prøver å hjelpe til å klare opp i der og da. Men gjentatte ondsinna handlinger fra en eller flere over tid --- altså mobbing --- er ikke alltid like lett å avdekke. Derfor vil skolen være avhengig av melding fra foresatte og elever når man har en mistanke. Skolen har Zero-prosedyrer som de voksne skal følge for å avdekke, løse og følge opp en mobbesak. En elev som opplever å bli mobbet, er en for mange! Zero betyr null. Målet for Zero-arbeidet er nulltoleranse. La oss sammen lære ungene å vise respekt for hverandre! La oss sammen lære ungene å være snille mot hverandre! "Den gyldne regel" sier det sånn: "Alt det du vil at andre skal gjøre mot deg, det skal du gjøre mot dem".

SKOLENS ARBEID MOT MOBBING

Mål:

Alle elever skal oppleve et trygt og godt arbeidsmiljø fritt for mobbing på skolen

"Med mobbing eller plaging forstår vi psykisk og/eller fysisk vold mot et offer, utført av enkeltpersoner eller grupper. Mobbing forutsetter et ujevnt styrkeforhold mellom offer og plager, og episodene gjentas over tid".

(Roland og Sørensen Vaaland)

Skolens arbeid mot mobbing beskrives i skolens handlingsplan.

Planen bygger på fire prinsipper:

1. Avdekking av mobbing
2. Problemløsning av mobbesaker
3. Forebygging
4. Kontinuitet i arbeidet

1. AVDEKKING AV MOBBING

Mål:

Mobbing som foregår i og ved skolen blir avdekket.

1.1. Årlig undersøkelse av omfanget av mobbing ved skolen

Skolen bruker den digitale spørreundersøkelsen fra Atferdssenteret i Stavanger i alle klassene fra 3. -10.trinn. Den gjennomføres i april.

1.2. Vakt- og tilsynsordninger

Alle som har vakt/inspeksjon bærer vester som gjør dem synlige i skolegården.

Den som har inspeksjon plikter å handtere konflikter som oppstår der og da samt gi melding til kontaktlærerne til partene snarest.

1.3. Kommunikasjon lærer – elev – foresatte

- Mobbing tas opp i alle faste konferansetimer med elever og foresatte
Ansvarlig: kontaktlærer
- Mobbing tas opp i alle faste elevsamtaler
Ansvarlig: kontaktlærer
- Mobbing er tema på klasseforeldremøter
Ansvarlig: kontaktlærer
- Mobbing som tema tas opp overfor alle foreldrene ved skolen
Ansvarlig: rektor

1.4. Ved mistanke om mobbing

- Informasjonshenting gjennom observasjon
Ansvarlig: kontaktlærer
- Informasjonshenting gjennom samtale med antatt offer
Ansvarlig: kontaktlærer

2. PROBLEMLØSNING AV MOBBESAKER

Mål:

Skolen tar ansvar og initiativ for å stoppe mobbing.

Dette gjøres på måter som i neste omgang forebygger mobbing ved skolen.

2.1. Skolens prosedyrer når mobbing er meldt eller avdekket:

HVA	HVORDAN	HVEM
Individuell samtale med mobbeoffer	Starte samtalen med å si at man vet at eleven blir mobbet. Gi eleven støtte. La eleven fortelle uten press. <u>Kartlegge:</u> Hva har skjedd, hvem mobber, hvor ofte skjer mobbingen, hvor skjer dette, hvordan foregår mobbingen? Samtalen dokumenteres skriftlig	Kontaktlærer Rektor eller underv.inspektør kan være til stede under samtalen
Individuell samtale med mobber/mobberne, en om gangen. Dersom det er flere, må disse ikke få anledning til å snakke med hverandre. Vurdere gruppesamtale der det er flere mobbere.	Klargjøre at man vet om mobbingen. Lytt - ikke gå inn i diskusjon! Alvoret tydeliggjøres Viktige momenter: 1. Vi aksepterer ikke mobbing ved vår skole 2. Videre utvikling vil bli fulgt nøye 3. Negative konsekvenser dersom mobbingen ikke opphører. 4. Gjenta at mobbingen skal ta slutt umiddelbart. Samtalen dokumenteres skriftlig	Kontaktlærer Rektor eller underv.inspektør kan være til stede under samtalen
Informasjon til rektor	Skal gis både muntlig og skriftlig Rektor sørger for at alle som har inspeksjon får nødvendig informasjon	Kontaktlærer

Foreldre/foresatte til den som blir mobbet kontaktes	Informere om hva som er gjort og skal gjøres. Spørre hvordan de oppfatter situasjonen. Gi støtte. Markere at skolen har regien. Det vurderes i hvert enkelt tilfelle om foreldre/foresatte skal ha en aktiv rolle. Det avklares hva som skal sies til mobberens/mobbernes foreldre. Samtalen dokumenteres skriftlig	Kontaktlærer
Foreldre/foresatte til den/de som mobber kontaktes.	Informere om samtale med elevene. Være ivaretagende, men tydelig på at mobbingen ikke blir akseptert. Be foreldrene snakke alvorlig med sine barn og følge dem opp. Det vurderes i hvert enkelt tilfelle om foreldre/foresatte skal ha en aktiv rolle. Samtalen dokumenteres skriftlig	Kontaktlærer
Oppfølgingssamtaler med mobber/mobberne. Individuelle samtaler gjennomføres fortløpende.	Foretas i løpet av kort tid (maks tre dager) Har mobbingen opphørt? Foreldre/foresatte informeres om utfallet av samtalen. Samtalen dokumenteres skriftlig	Kontaktlærer
Oppfølgingssamtaler med den som blir mobbet	Foretas i løpet av kort tid (maks tre dager) Har mobbingen opphørt? Foreldre/foresatte informeres om utfallet av samtalen. Samtalen dokumenteres skriftlig	Kontaktlærer

Informasjon til rektor		Kontaktlærer
Evalueringssamtaler med den som har blitt mobbet og mobberen/mobberne.	Separate samtaler	Kontaktlærer
Samtale i klassen	Samtalene dokumenteres skriftlig Vurderes	Kontaktlærer
Hvis mobbingen ikke tar slutt	Nye samtaler med mobber/mobberne og foresatte Samtalene dokumenteres skriftlig	Kontaktlærer og rektor
Sanksjonstrapp	Følgende sanksjoner for mobber kan iverksettes: • være inne i friminuttene • ikke ha friminutt sammen med de andre • ikke få delta på skole/klassearrangement eller andre lystbetonte aktiviteter • endring av plassering i klasserommet • følge av foreldre/foresatte eller annen voksen til og fra skolen • utvisning • bli omplassert i annen klasse • politianmeldelse Elever i ungdomsskolen som har vært involvert i mobbing av andre, vil få nedsatt karakter i oppførsel. Dokumenteres skriftlig	Klasseteam evt trinnteam i samarbeid med rektor Karaktermøte der alle lærerne på trinnet er til stede.
Oppfølgingssamtaler med mobbeoffer og mobber	Samtalene skriftliggjøres	Kontaktlærer og rektor/inspektør

2.2. Samarbeid med andre instanser ved mobbing

Aktuelle samarbeidsparter utenfor skolen er helsesøster, barnevern, PPT og politi. Kontaktlærere, sosiallærere og rektor drøfter om andre parter skal inn i saken. Rektor er ansvarlig for å følge opp samarbeidet.

2.3. Arbeid i etterkant av en mobbesak - elevarbeid

Etter at en mobbesak er løst eller det er tatt affære for å endre situasjonen, vil det være nødvendig å jobbe strategisk i forhold til de ulike partene: mobbeofferet, mobberne og tilskuerne.

Målet med dette arbeidet er å forebygge at de kommer i noen av disse rollene seinere.

2.4. Arbeid i etterkant av en mobbesak - organisasjonsarbeid

Problemløsning på individnivå og etterarbeid etter en mobbesak kan avdekke svakheter i systemet, som bør endres for å virke forebyggende. Det er derfor viktig at hver mobbesak avsluttes med en evaluering der ledelse sammen med aktuelle parter drøfter hva en på skolen kan lære av denne saken med tanke på å forebygge mobbing.

3. FOREBYGGING

Mål:

Alle elever skal oppleve et godt arbeidsmiljø

3.1. Relasjon lærer - elev

Lærer er en tydelig voksen som eleven kan ha tillit til.

Det betyr:

- Lærer møter den enkelte elev med dens interesser og forutsetninger.
- Lærer og elev blir godt kjent med hverandre
- Lærer tør å være bestemt, ærlig og rettferdig.
- Lærer ser den enkelte og tar eleven på alvor. Lærer tar tak i og løser opp i konflikter som oppstår i elevmiljøet.
- Den voksne følger opp det han/hun sier.

Tiltak skolen iverksetter for å bidra til at lærers relasjonsbygging til enkeltelever pågår kontinuerlig og har høy kvalitet:

- Alle kontaktlærere skal gjennomføre min. to elevsamtaler i året.

- Alle lærerne skal gjennomføre undervisvurdering i fagene.
- Hilse på alle enkeltelevene hver morgen.
- Utveksle informasjon med foresatte.
- Der det er flere voksne i samme klasse, forplikter de seg til å samarbeide til beste for eleven.

3.2. Relasjon lærer – klasse/gruppe

Lærer utøver tydelig ledelse på en slik måte at klassen/gruppen oppleves som et trygt sted for alle elevene.

Det betyr:

- Lærer og elev er likeverdige parter, men ikke likestilt. Lærer er sjefen.
- Lærer og elever respekterer hverandre.
- Lærer tilpasser krav og forventninger til elevene.
- Det er forutsigbarhet i rutinenene/konsekvensene i gruppa.
- Forskjellige voksne praktiserer regler og rutiner likt i samme klasse.

Tiltak skolen iverksetter for å bidra til at lærers relasjonsbygging til klassen/gruppen har høy kvalitet:

- Kontaktlærer har ansvar for å gjennomføre jevnlig opplegg for å utvikle miljøet i klassen. Det kan være oppgaver, øvelser, leker, rollespill, danser. Opplegg som skolen bruker: ”Zippys venner” og ”Det er mitt valg”.
- Elevene gjøres kjent med sine rettigheter og plikter gjennom skolens ordensreglement ved oppstart av nytt skoleår - alle lærerne i klassen ansvarlig for oppfølging.
- Klassene lager sine klasseregler som også skal følges opp.

3.3. Relasjon elev - elev

Elevene i klassen/gruppen tar vare på hverandre og er opptatt av at alle har det trygt.

Det betyr:

- Elevene lærer seg å vise omsorg for hverandre/bry seg om hverandre.
- Alle elevene opplever at de er likeverdige parter i klassefelleskapet.
- Elevene viser respekt for hverandre og hverandres eiendeler.
- Regler for hva vi sier og hva vi gjør overfor hverandre er klargjort i klassen.
- Reglene følges opp.
- Elevene lærer at det er greit å si ifra til en voksen dersom de opplever negative hendelser.

Tiltak skolen iverksetter for å bidra til at de voksnes stimulering av positive relasjoner mellom elevene pågår kontinuerlig og har høy kvalitet:

- Lærer styrer plassering av elevene i klasserommet
- Elevsamtale der trivsel er ett av temaene kontaktlærer tar opp.
Det er viktig at kontaktlærer bruker tid på å samtale med elevene jevnlig.
- Lærer har ansvar for at alle elevene gis anledning til å få bekreftelse på seg selv.
- Øve elevene i å se andre – ikke bare seg selv.
- Innføre ”Den gyldne regel” i klasserommet.
- Jevnlige innslag med klassemiljøarbeid i tillegg til arbeidet med kultursamlinger – skape samhørighet/inkludering.
- Oppfordre til at foreldregruppene arbeider for fellesskapet i klassene og på skolen.

3.4. Relasjon lærer - foresatte

Relasjonen mellom lærer og den enkelte elevs foresatte er preget av respekt, tillit og samarbeidsvilje

Det betyr:

- Skolen arbeider bevisst for å skape åpenhet og dialog mellom skole og heim.
- Et godt samarbeidsklima betinger en felles innsikt i felles mål for en god skole og et godt skolemiljø.
- Skolen er lydhør overfor foreldre, møter enkeltforeldre med forståelse og tar på alvor foreldres bekymring og uro.
- Skolen ser på foreldre som en ressurs i arbeidet med å utvikle gode klassemiljø.
- Kommunikasjonen mellom skole og heim fungerer toveis.

Tiltak skolen iverksetter for å bidra til at skolens samarbeid med hjemmene har høy kvalitet og bidrar best mulig til utvikling av gode læringsmiljø for elevene:

- Skolen har ansvar for å informere foresatte om arbeidet i skolehverdagen på klasse- og skolenivå gjennom arbeidsplaner, klasseforeldremøter, info- brev og på skolens nettsider.
- Foreldrene har ansvar for å følge opp skolens informasjon.
- Foreldrene har oppdrageransvaret og skal sørge for at barna kan oppfylle sin plikt til opplæring etter evner og forutsetninger.
- Foreldrene har ansvar for at barna møter forberedt på skolen med skolemat og egnet påkledning.
- De foresatte skal se til at barna gjør lekser.
- Skolen gjennomfører to foreldresamtaler pr. år.
- Kontaktlærer og foresatte kan bruke mail, kontaktbok, telefon etter behov/avtale for å utveksle informasjon

- Foreldrene er ansvarlig for å gjennomføre minst to trivselsfremmende tiltak i klassen pr.år
- Kontaktlærer – klassekontakt samarbeider i forbindelse med foreldremøter.
- Skolen arrangerer åpen dag i vårhalvåret
- Kultursamlingene åpen for alle foreldre

3.5. Skolens samarbeid med hjemmene

Skolen har et åpent og aktivt samarbeid med de foresatte som gruppe

Det betyr:

- Skolen tilrettelegger for samarbeid
- Gjensidig forventning om informasjon
- Samhandling skole - foreldre

Tiltak som skolen iverksetter for å bidra til at skolens samarbeid med hjemmene har høy kvalitet og bidrar mest mulig til utvikling av gode lærings- miljø for elevene:

- En stående invitasjon: Alle foresatte er til enhver tid hjertelig velkommen til skolen!
- Skolen informerer foreldregruppa gjennom skolens heimeside, kommunens heimeside, arbeidsplaner, egne skriv.
- Foreldremøter høst og vår. Kontaktlærer og klassekontakter samarbeider.
- Kultursamlinger åpen for alle.
- Åpen dag
- Klassearrangement utenom skoletida der foresatte har ansvar.
- FN-dagen arrangeres i oktober hvert år.
- Bruke FAU som en aktiv samarbeidspart.

3.6. Skolestart

Skolestarten skal være forutsigbar, trygg og gi alle en positiv opplevelse

Det betyr:

- Positivt møte med klassekamerater.
- Elevene kjenner igjen en/flere lærere.
- Elevene kjenner igjen rammene for skoledagen.
- Elevene har behov for å bli sett/møtt og bli tatt godt imot som enkeltelever.
- Forventningsavstemming

Tiltak skolen iverksetter for å sikre en god skolestart for enkelteleven:

- Infoskriv på kommunens og skolens hjemmeside og ved oppslag om skolerute, kontaktlærere og dagsplan for første skoledag.
- Felles samling for hele skolen første skoledag / trygg ramme.
- Infoskriv deles ut til alle elevene ved skolestart.
- Kontaktlærer handhilser på elevene ved oppstart av nytt skoleår.

3.7. Overganger mellom barnehage – skole og mellom skoleslag

Overganger mellom barnehage og skole og mellom skoleslag oppleves som forutsigbart og trygt for eleven.

Det betyr:

- Førsteklassingene møter den nye voksenpersonen/læreren som elevene møter på våren i førskoleuka.
- Førsteklassingne møter kjente fadderfjes fra vårhalvåret og spesielt førskoleuka.
- Elevene blir sett, møtt og hørt som enkeltunge.
- Elevene gjør seg kjent med mennesker, skolebygning og uteområde.

Tiltak skolen iverksetter for å sikre en god overgang for enkelteleven:

- Fadderordning der 5.klasse er faddere for 1.klassingene startes i vårhalvåret før skolestart.
- Ett informasjonsbrev fra rektor og ett velkommenbrev fra kontaktlærer til nye 1.klassinger om førskoleuka.
- Førskoleuke mai/juni der de nye elevene får bli kjent med læreren sin og skolen i lag med en voksen fra barnehagen.
- Overleveringsmøte barnehage – skole på våren med helsesøster.
- Overleveringsmøter avholdes når klassene skifter lærer; spesielt i overgangene 4. og 5.klasse og 7. og 8.klasse.
- Bli kjent-uke for ungdomsskolen i juni med særlig tanke på 8.klasse.

3.8. Sikring av arenaer som skolegård, toaletter, gymnastikkfløy, SFO og skolevei

Tiltak skolen iverksetter for å oppnå trygg skolegård, trygge toaletter, trygg kroppsøvningsfløy og trygg skolevei for enkelteleven:

- Det er flere lærere på inspeksjon i friminuttene i skolegården.
- Fadderelvene er sammen med 1.klassingene i utetida i førskoleuka og den første tida i første klasse.

- De ansatte på SFO har ansvar for tilsyn både inne og ute.
- Inspeksjonshavende lærere har også tilsyn med toalettene.
- Det skal alltid være en voksen sammen med elevene i idrettshallen.
- I bassenget kan en voksen ha ansvar for inntil 15 elever.
- Det skal være en voksen sammen med elevene i garderobene.
- Førsteklassingene blir fulgt til bussene den første tida etter skolestart.
- En lærer har inspeksjon på bussholdeplassen hver dag når skoledagen er over/før bussavgang.
- Bussene har klare regler for hvordan elevene skal forholde seg på tur til/fra skolen.

4. KONTINUITET

Mål:

Skolens arbeid med å forebygge, avdekke og stoppe mobbing foregår kontinuerlig

4.1. Ansvarskjede

Ved melding om mobbing eller mistanke om mobbing:

- Kontaktlærer har ansvaret for å samle og registrere observasjoner og snakke med eleven som har vært utsatt for plaging
- Kontaktlærer tar kontakt med foreldrene til offer
- Kontaktlærer har ansvaret for å koble inn sosiallærer og rektor
- Kontaktlærer har første samtale med offer etter prosedyre beskrevet i Zero
- Kontaktlærer har ansvaret for å innkalle plager til samtale beskrevet i Zero
- Kontaktlærer har oppfølgingssamtale med offer
- Kontaktlærer har oppfølgingssamtale med plager
- Kontaktlærer har samtale med foreldrene til offer
- Kontaktlærer har samtale med foreldrene til plager

4.1. Faste tiltak i et årshjul

Måned	Innhold	Ansvarlig
Aug	Skolestart	Rektor/lærerne
Sept	Kultursamling Foreldremøter	To klasser trekkes ut Kontaktlærer
Okt	Elevsamtaler FN - dag	Kontaktlærer Rektor sammen med alle lærerne
Nov	Kultursamling Foreldrekonferanser	To klasser trekkes ut Kontaktlærer
Des	Juleverksted Kultursamling	Alle lærerne ved skolen To klasser trekkes ut
Jan		
Febr	Kultursamling/Soldagsmarkering Foreldremøter	To klasser trekkes ut Kontaktlærer
Mars	Elevsamtaler	Kontaktlærer
April	Foreldresamtaler Kultursamling Mobbeundersøkelsen	Kontaktlærer To klasser trekkes ut Rektor
Mai	Åpen dag	Kontaktlærerne
Juni	Kultursamling Avslutning for klassene Eget arrangement for avgangselevne	To klasser trekkes ut Kontaktlærer Rektor

4.2. SFO

- Sfo er en del av skolens virksomhet og er omfattet av handlingsplanen.
- Sfo – ansatte skal ved mistanke om mobbing melde dette til sfo-leder som iverksetter tiltak i samråd med elevens kontaktlærer.

4.3. Foreldre/foresatte

Dersom foreldre/foresatte får innblikk i at en unge mobbes, oppfordres det til at de tar kontakt med ungens foreldre/foresatte og/eller skolen.

4.4. Årlig gjennomgang og revisjon av planen

- Oppfølging i etterkant av mobbesaker – kan medføre endringer i organisasjonen og/eller i planen
- Endringer gjøres i mai/juni

* * * * *